

YAZARLAR

09 Şubat 2019

Cevdet YILMAZ
TÜRKİYE'DE ŞEHİRLERİN YATAY BÜYÜMESİ
MÜMKÜN MÜ?

Türkiye'de hızlı kentleşmeden kaynaklanan çok önemli bir şehircilik problemimiz var. Batı ülkelerinde Sanayi Devrimi'yle birlikte kentlerde endüstrinin gelişmesi ve artan işgücü talebine bağlı olarak kırdan yavaş yavaş çekilen nüfus kayda değer bir sorun oluşturmazken bizde böyle olmadı. Başta İstanbul ve Ankara olmak üzere, şehirlerimiz sanayiden ziyade hizmet sektörünün ihtiyacı ve altyapı inşaa faaliyetleriyle kırdan nüfus çekmeye başlamıştır.

Özellikle 1950'li yıllardan itibaren kırdan kente yoğun göç dalgası ile karşı karşıya kalan şehirlerimiz hızlı ve plansız büyümüşler, üretilen konut miktarı gelenlerin taleplerini karşılayamayınca büyük şehirlerimiz kısa zamanda gecekonduyla çevrilmiştir. Yıllar geçmiş konut sorunu çözülmemiş, fakat şehirleri kuşatan gecekondu imar aflarıyla yasal hale getirilmiştir.

Her imar affı kaçak yapılaşmayı körüklemiş, plansız kentleşme ve gecekondulaşma altyapısı olmayan yüksek binaları teşvik etmiş, ardarda gelen depremler bu sağlıksız kentleşmeyi yüzümüze çarpsa da, nihayet birkaç gün önce İstanbul Kartal'daki binanın çöküşünde olduğu gibi ders almak mümkün olmamıştır.

İşte tam bu süreçte Cumhurbaşkanımızın geçen yıl verdiği beyanatın devamı olarak Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum da Kentsel Dönüşüm Strateji Belgesi doğrultusunda bir açıklama yapmış ve bundan böyle Türkiye kentlerinin dikey değil, yatay büyüyeceğini belirtmiştir.

Peki bu mümkün mü? Hadi tartışalım...

Türkiye'nin arazi varlığı yatay mimariye uygun değildir. Türkiye'deki şehirlerin büyük kısmı (neredeyse tamamı) tarımdan geçiş yapmıştır. Yani önce köy, sonra kasaba, sonra şehir olmuştur. Seydişehir, Aliağa gibi istisnalar hariç doğrudan sanayi kurulduktan sonra gelişen şehir sayısı çok azdır, bunlara belki birkaç tane de maden şehri eklenebilir. Geri kalanlar tarımsal üretim, sonra pazar, sonra şehir haline gelmiştir. Bu nedenle hemen yakınımızdaki Bafra ve Çarşamba örneğinden hareketle Adana, Konya, Manisa, Eskişehir, Adapazarı, Düzce, Bolu, Salihli, Turgutlu ve daha nice şehirlerimiz ovaların merkezinde kurulmuş ve tarımsal verimliliği yüksek topraklar üzerinde genişlemiştir.

Bu tespitler doğrultusunda bu tür şehirlerde yatay büyüme nasıl ve nereye doğru olacaktır? Cevap; çevredeki tarım alanlarına doğru. Yani şehir ne kadar yatay büyürse o kadar tarım alanı işgal edilecek. Eeee, peki hani tarım alanlarını koruma altına almıştık? Hani sanayiye bile açmayacaktık?

Coğrafya bilim insanı olarak hatırlatalım istedik; Türkiye yaklaşık 780.000 km² yüzölçümüne sahiptir. Bunun ancak 250.000 km²'si yani üçte biri tarıma elverişlidir. Bu alanın da yarısından fazlası eğitim, iklim şartları vb nedenlerle sulamalı, makineli modern tarıma uygun değildir. Türkiye toplam

DİĞER YAZILARI

Engelsiz Eğitimi

Merhamet Eğitimi

Kırsal Kesimde Sorunlar ve Çözüm Önerileri - II; Aylık Sabit Gelir İhtiyacı

Kırsal Kesimde Sorunlar ve Çözüm Önerileri - I, Köylü Nüfus - Çiftçi Nüfus Meselesi

Yirmidokuzuncu Gün

Mavi Balina, Bilgisayar Oyunları, AB Proje Destekleri

Challenger'dan Discovery'e Ders Almak, Ders Çıkarmak

Yurtdışına İşgücü Göçü

Samsun'da Şehir İçi Ulaşımın Geleceği

Su (Şirketi) Savaşları

Yazarın Tüm Yazıları

Yazarlar

Ali Yılmaz ERGEN
 ÇOK ÖNEMLİ BİR HİBE

Mustafa GENÇ
 BAYRAMA HAZIRLANIYORUZ

Prof. Dr. Osman DEMİR
 SIFIR REEL FAİZ ORANI
 HEDEFLEMENİN AVANTAJ VE
 DEZAVANTAJLARI

Kenan ÖZTÜRK
 Şehitlik nasip olmadı
Hikmet KURADA
 ATATÜRK VE DİN

yüzölçümünün üçte ikisi yani geri kalan arazimiz dağlık, engebelik, ormanlık ve tarım dışı arazilerden oluşmaktadır.

Diyoruz ki; mevcut şehirlerimizin çok büyük kısmı tarım arazilerinin merkezlerine kurulduklarına göre bunların yatay yönde büyümesi demek en verimli tarım arazilerimizin şehirler tarafından işgal edilmesi demektir.

Karadeniz, Akdeniz ve Ege sahilleri boyunca uzanan şehirlerin yatay yönde nereye doğru gelişeceğini sormuyorum bile. Bu yüzden 10-15 katlı binalar olmasın ama 4-5 kat da olsa şehirlerimiz daha dar alanda ve dikey olarak gelişmelidir.

Burada şunu hemen belirtelim ki; yatay yapılaşma olmamalı, insanlar tek tatlı bahçeli evlerde oturmamalı diye bir derdimiz yok. Keşke şehirlerimiz merkezi iş alanları dışında Batı ülkelerinde olduğu gibi bahçeli evlerden meydana gelse. Bizim derdimiz; "topraklarımız kıt ve bu kıt arazilerimizi yatay yönde büyüyen şehirlere kurban etmeyelim. O kadar bol toprağımız yok".

Bu konu başka nasıl anlatılabilir? Yöneticilerimize danışmanlık yapanların hiç mi Coğrafya bilgisi yok? Hiç mi Türkiye Coğrafyasını tanımıyorlar? Yoksa Amerikalarda tahsil gördüler de Türkiye'yi de ABD gibi 10 milyon km² alana sahip, milyonlarca km² düz toprakları olan bir yer mi zannediyorlar?

[Samsunspor](#) [Samsun Haber](#) [Samsun Kaza](#) [Samsun Hava Durumu](#) [Samsun Son Dakika](#) [Ordu Haber](#) [Tokat Haber](#) [Sinop Haber](#) [Bafra Haber](#)

[Künye](#) [İletişim](#) [Reklam Hizmetleri](#) [Yayınlarımız](#) [Gizlilik Sözleşmesi](#) [Kullanıcı Sözleşmesi](#) [İnsan Kaynakları](#)

Telif Hakkı © 2019 Haber Gazetesi Tüm hakları saklıdır. İzinsiz ve kaynak gösterilmeden yayınlanamaz.

hızWeb
